

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV. Telefon št. 2552. Ljubljana, v torek, 26. maja 1931. Telefon št. 2552. Štev. 59.

Upravičenost obstoja trgovine.

Ze zadnjič smo prinesli odlomek iz interesantne knjige dr. M. Mirkovića, danes donášamo drugega iz zanimive študije istega avtorja:

Trgovina je posledica družabne delitve dela. Toda že od najstarejših časov so vladala glede koristnosti trgovine zelo različna mišljenja. Bila je gotova doba, v kateri so smatrali trgovino kot neprimeren, nižji poklic (Aristoteles, cerkveni pisatelji katoliške in luteranske vere), medtem ko so jo zopet v drugi dobi smatrali kot poklic najuglednejše in najkoristnejše vrste, kateri edini donáša državi plemenite kovine, ki naj bodo cena za gotovo blago (merkantilizem). Kmalu za tem so jo fiziokratski nauki uvrstili med »številine« poklice, dočim so jo klasični pisatelji narodnega gospodarstva postavili nad »produktivne« poklice v isto vrsto s poljedelskim in industrijo.

Produktivnost trgovine.

Vprašanje o produktivnosti trgovine je samo del splošnega problema o produktivnosti. Če bi smatrali, da je samo proizvodnja novih materialnih dobrin ekonomski produktivna, bi brez dvoma bila trgovina v tem primeru neproduktivna, ker ona redoma predaja blago najuglednejšemu kupcu brez bistvenih izprememb na blagu samem, v prav takem stanju, v kakršnem je blago nabavila. Toda tako pojmovanje ne izrpa vsega pojma o produktivnosti.

1. Pojem produktivnosti ali neproduktivnosti trgovine nima svojega izvora v navadni ekonomiji. Ta pojem poteka iz splošnih filozofskih in religioznih pojmov in mnenj ter korenini v nazivih, ki so se formirali izven znanosti same. Gotova družabna ureditev in gotova zgodovinska doba imajo njim samim lastne skale vrednosti, katere se pa menjujejo s spremembo družabnega reda in s prihodom nove zgodovinske dobe. Antika je smatrala s svojega aristokratskega gledišča, da je neproduktivno vsako delo, ki ni duhovno, in vsak poklic, ki ne ustvarja duhovne vrednote. Katoliški srednji vek je smatral za produktiven vsak oni posel, ki je »Bogu drag«, kateri pojačuje ljubezen do bližnjega. V modernem kapitalizmu sta se ta duh in stališče izpremenila v toliko, v kolikor je upliv kapitala večji in v kateri snovi padajajo v vrednostni skali čiste (nepraktične) duhovne vrednosti.

2. V narodni ekonomiji so proučevale produktivnost trgovine z ozirom na njen odnošaj napram ekonomskemu procesu. Tu pa nastane vprašanje, kdaj in kako prihaja do izraza sodelovanje trgovine v proizvodnji. V neposredni tehnični proizvodnji dobrin, v kateri sodelujejo poljedelstvo, rudarstvo, industrija in obrt — trgovina ne sodeluje. Toda kljub temu sodeluje trgovina aktivno v ekonomskem procesu proizvodnje, v svrhu, da bi omogočila dovršitev procesa. Gotova dobrina, proizvedena v poljedelstvu, n. pr. jabolko, nima iste cene in niti iste uporabnosti v kraju proizvodnje, na kmetem gospodarstvu v užitek okraju in na berlinskem tržišču. Brez aktivnega sodelovanja trgovine ne bi mogla priti užiska jabolka v Berlin, ona ne bi bila za ber-

linskega konsumenta vse dotlej, dokler so na kmetem prostoru (na drevesu, pod drevesom ali v shrambi) prav nič koristna, ker ne bi mogla zadostiti njegovim potrebam. Pa tudi za kmetkega proizvajalca ne predstavljajo ona, dokler so na drevesu ali pod drevesom, ono korist, katero imajo potem, ko jih trgovec kupuje. Šele tedaj ko se trgovina vmeša, tedaj ko jih ona kupi, sortira in napravi uporabne za potrošace ter jih odpremi tja, kjer se potrošac nahaja, šele tedaj postanejo jabolka »blago«. Trgovina napravi proizvedene dobrine koristnejše, četudi jih ne proizvaja, dviga ceno dobrin in ustvarja nove ekonomske koristi. V tem smislu je njeno sodelovanje v proizvodnem procesu v resnici produktivno. S svojim podpiranjem proizvodnje (prevzemajoč dobrine in trudeč se povišati jim ceno) sodeluje trgovina v jačanju sposobnosti produktivnih moči in postane tako tudi sama »producent produktivnih moči« (Sombart).

Produktivnost trgovine leži v ekonomnosti njenih funkcij.

Trgovina nima druge ekonomske upravičenosti razen te koristi in ekonomnosti svojih funkcij. Osnova njene eksistence je v tem, da izvršuje naloge v gospodarskem procesu bolj ekonomski, t. j. z manjšimi žrtvami in z več koristi, kakor bi mogel to napraviti katerikoli drugi organ navadnega gospodarstva. Ni bilo trgovine v začetku v perijodi zaključnega domačega gospodarstva, katero je samo proizvajalo vse dobrine, ki so potrebne za zadostitev potreb vseh članov hišnogospodarske zajednice. Ena je posledica prometnega gospodarstva, gotove historične perijode, v kateri se proizvajalec in konsument nista mogla več najti, da bi vzajemno izmenjala svoje dobrine. V kapitalistični perijodi, ko vsak proizvaja dobrine ali sodeluje pri proizvodnji dobrin za zadostitev ne svojih, pač pa tujih potreb, tedaj je postala trgovina neobhodno potrebna za vsako narodno gospodarstvo.

Niti reguliran kapitalizem 20. stoletja, s svojo zelo razvito združeno organizacijo, ni bil v stanu najti zameno za trgovino v drugih organizacijah. Niti komunizem (centralistični sistem) Sovjetske Unije (Rusije) ni, vsaj v teh 13. letih svojega obstoja, našel v novih ustanovah, katere je ustvaril, primernih organov, ki bi bili v stanu, vršiti funkcije trgovine prav tako zanesljivo in varno, kot jih izvršuje privatna trgovina v svobodnem prometu. Radi prepovedi trgovanja in radi pomanjkanja organizacij, ki bi bile v stanu uspešno izvrševati njene naloge, je bila trgovina v Sovjetski Uniji, kakor tudi v državah s centralistično vajenim zalaganjem konsumentov za časa vojne prisiljena, iti po nelegalni poti.

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je izkazan s 4720 milijoni Din. Kovano zlato v kovinskem kritju odgovarja vrednosti 1100 mil. Din, k čemur pride 400 mil. Din kot delni znesek iz stabilizacijskega posojila, skupaj 1500 mil. Din ali 25 % zlatega kritja po novem zakonu ob 6000 milijonski skupni obveznosti Narodne banke.

Brezposelnost v Avstriji je navedena v sredi maja z 223.000 osebami, kar je nad 23.000 oseb manj kot na koncu aprila.

Občni zbor društva „Trgovska akademija“.

V petek 22. t. m. se je vršil v sejni dvorani zbornice za TOI redni občni zbor društva »Trgovska akademija« v Ljubljani, ki se je v glavnem pečal z vprašanjem zgradbe poslopja za drž. trgovsko akademijo. Zboru je predsedoval g. Ivan Jelačin, predsednik Zbornice TOI. Uvodoma se je spominjal preminulih članov g. Petra Štepic, Draga Schwaba in Medveda. Nato je ob splošnem odobravanju predlagal, da se pošljeta zahvalni brzojavki ministrskemu predsedniku in ministru trgovine in industrije za njuno naklonjenost, ki sta jo pokazala društvu pri gradbenem posojilu za šolsko poslopje Trgovske akademije.

Iz poročila o delovanju društva posnamemo, da se je neumornemu posredovanju predsednika g. Jelačina končno vendarle posrečilo dovesti gradbeno akcijo do srečnega zaključka s tem, da je vlada ustregla prošnji društva in da je bila vstavljena že v lanskem in sedaj tudi v letošnjem državnem proračunu anuiteta 400.000 Din za najetje gradbenega posojila 4.708.330 Din pri Drž. hipotekarni banki. Ministrstvo trgovine in industrije je pozvalo društvo, da izdela čim prej končne načrte in proračune, obenem pa, da zaradi zadolžitve pri Drž. hipotekarni banki prenese lastninsko pravico na svoji gradbeni parceli v last države. Zadnje navedene ovire so s tem odstranjene in premagati bo treba le še nekatere formalnosti, nakar se bo pričelo z gradnjo. Upati je, da se to zgodi še tekom letošnje sezone.

Na predlog g. Frana Stupice je občni zbor z velikim odobravanjem izrekel predsedniku g. Ivanu Jelačinu za neumorno in žilavo vodstvo gradbene akcije priznanje in zahvalo.

Gradbene načrte je izdelal brezplačno

arhitekt g. inž. Vladimir Šubic, ki je bil tudi poverjen, da izdela detaljne načrte in proračune.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal zbornični tajnik g. dr. Pretnar, je razvidno, da ima društvo 94 članov, 9 ustanovnikov in 6 podpornikov. Blagajnik g. direktor Krofta je poročal, da znaša premoženje društva v gotovini 570.819 Din, vrednost zemljišča, ki se odstopi državi 275.000 Din, gradbeni fond Zbornice TOI je dosegel 479 tisoč 790 Din, tako da znaša gradbeni fond skupno 1.040.609 Din. Po poročilu preglednika g. Frana Stupice, na katerega predlog je bil izročen odbor absolutorij, so se vršile volitve, pri katerih so bili izvoljeni: za predsednika g. Ivan Jelačin, za prvega podpredsednika g. Lilleg, za drugega podpredsednika g. dr. Fran Windischer, za tajnika dr. Jos. Pretnar, za blagajnika g. Hanuš Krofta, za odbornike gg. Andrej Šarabon, Fran Bonač, Anton Rojina, dr. Ljud. Boehm, Viktor Meden, Jakob Horvat, prof. Franjo Sič, direktor dr. Karol Pirjevec, Stanko Florjančič in inž. Milan Šuklje, za namestnike gg. direktor Rihard Skubec, Juraj Verovšek, dir. Avg. Tosti in Avgust Agnola, končno za preglednika računov gg. Fran Stupica in Avgust Skaberne.

Občni zbor Društva »Trgovska akademija« je pokazal, kako lepi uspehi se dajo doseči kljub silnim težkočam, ako so na čelu akcije ljudje, ki delajo z idealizmom in neupogljivo voljo ter se ne strašijo niti žrtev niti truda. Zeleni je le, da bi društvo čimprej doseglo svoj glavni cilj, zgradbo poslopja Trgovske akademije, da more nato posvetiti svojo skrb in delo naslednjemu cilju: podpori slušateljev in učnih moči našega najvišjega trgovskega učilišča, da dobimo res prvovrstne izšolane ljudi v našo trgovino.

FRANCOSKI LIST O GOSPODARSKI SOLIDNOSTI JUGOSLAVIJE

List »Les Informations« je objavil članek o naši državi, v katerem pravi: »Jugoslavija je poleg Češkoslovaške ena izmed najsolidnejših držav v srednji Evropi in to predvsem v gospodarskem in finančnem pogledu. Proračuni se sestavljajo z največjo varčnostjo in so stalno v ravnotežju. Jugoslavija nudi dobre splošne garancije onim, ki ji zaupajo. Mednarodno posojilo v emisiji uživa poleg tega še posebno jamstvo. Garantirano je s čistimi dohodki državnih monopolov. Jugoslovanska vlada se je obvezala, da ne zmanjša ali ukine niti enega izmed teh dohodkov in da ga ne zamenja s kakim drugim dopolnilnim dohodkom, vse to v dogovoru s francoskim delegatom.«

REDUKCIJA V PRIDELOVANJU HMELJA.

Srednjeevropski urad pridelovanja hmelja v Zalcu poroča: Po zadnjih podatkih hmelj pridelujočih okrajev je bila omejitev v pridelovanju hmelja leta 1930. napram letu 1929. povprečno za 35 odstotkov manjša. Od dežel, ki so v zvezi, samo Alzacija še ni vposlala poročila. Redukcija v posameznih okrajih je bila približno sledeča:

Nemčija 30%, Češkoslovaška 35 do 40 odstotkov, Poljska 30%, Ogrska 25%, Belgija 34%; Jugoslavija: Bačka 80%, Savinjska dolina 45%.

Za Savinjsko dolino podamo še sledeče

Številke: Redukcija 1929/30 30%, s hmeljem obdelani svet 1380 ha, pridelek 27 tisoč 600 stotov po 50 kg; redukcija 1930/31 15%, ostane 1173 hektarov.

Velika gospodarska manifestacija se vrši v Ljubljani od 30. maja do 8. junija t. l. s priveditvijo XI. vzorčnega velesejma pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Prireditve bo ena največjih dosedaj prirediteljstev. Na sejmišču, ki obsega 40.000 kv. metrov prostora, je postavljenih 10 velikih razstavnih zgradb, ki imajo pod svojim krovom skoraj 800 razstavljalcev iz tu- in inozemstva. Zastopane so industrije vseh branž in faktično bo podana tu kupcu ogromna izbira najraznovrstnejšega prvovrstnega blaga po tovarniških cenah. Posebno opozarjamo na specialne oddelke, to so tekstilije, usnje, papir in lepenka, pohištvo, stroji in kovine, poljedelski stroji, moderna higijena, kumci. Ob tej priliki si zamorejo obiskovalci ogledati prirodne krasote divne Slovenije. Uprava velesejma preskrbi ugodne avtobusne zveze z letovišči in zdravilišči. Legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje na železnici, prodajajo denarni zavodi, trgovske in obrtniške organizacije, železniške postaje, Putnik itd.

Zunanja trgovina Avstrije v aprilu se je zaključila s pasivom 69.8 mil. šil. (izvoz 122.7, uvoz 192.5). Trgovina prvih štirih mesecev pa izkazuje pasivnost 282.2 mil. šil. proti 273.9 mil. šil. lani.

Splošno gospodarsko stanje Nemčije.

Na rednem letnem občnem zboru »Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft« je imel njen član načelstva g. O. Wassermann govor o splošnem gospodarskem stanju Nemčije. Iz obširnega govora prinašamo par značilnejših važnejših misli.

Govorec o sedanji gospodarski krizi navaja g. Wassermann, da je vsaka kriza znak, da je hodilo do sedaj gospodarstvo po napačni poti. Potreba je zato poiskati drugo pot. Pri tem pa nastane vprašanje, zakaj je bila prejšnja pot napačna in kako naj bo v bodoče.

Tako je prišlo do številnih mnenj o vzrokih sedanje krize. Po mnenju g. Wassermanna pa skoro vsi pisci pri tem zamenjajo vzroke s posledicami. Če govore, da so vzrok krizi neenakomerna razdelitev zlata, padec cen, nadprodukcija itd. je treba povdariti, da so vse to le bolezenski simptomi in ne vzroki.

Prav tako ni mogoče govoriti o kakih krizi kapitalizma ter navajati pri tem, da Rusija ne občuti današnje krize. Če Rusija ni prizadeta po krizi, ni mogoče temu vzrok njen kolektivizem, ampak le to, da je ta država radi režima izvzeta iz svetovnega gospodarstva. Rusija bo morala še dokazati, da je res vladajoči sistem odvrnil Rusijo od nevarnosti, v katero so padle druge države. Kdor ne zapusti svoje hiše nikoli, ne bo moker, četudi dežuje, zato pa ne vdihuje svežega zraka in mora solnce gledati le skozi okno.

Kapitalizem ni še na koncu svojih moči. Kakor hitro se mu posreči, spraviti v soglasje produkcijo in konsum, tedaj bo Rusija zaman skušala plasirati svoje produkte v kapitalističnih državah; posledica tega bo, da ji tedaj ves sistem ne bo prav nič pomagal; ker ne bo imela tržišč, bo tudi pri nji produkcija zastala in zaman bo skušala plačevati svoje delavce in naročati nove stroje.

Vzrok krizi je treba iskati v nekem vzroku, ki je več ali manj lasten vsem državam.

Tu je treba omeniti dejstvo, da Evropa ni še do danes dosegla miru; da celo še več, bolj oddaljena je od nje kot je bila pred 3. ali 4. leti. Sicer je res, da ne preti vojna, toda gospodarstvo nujno rabi mir in ta manjka. Takoj ob sklepu mirovnih pogodb je vsaka država gledala za tem, da uporabi ves tehnični napredek, da si ustvari doma produkte, na katerih pomanjkanju je tekom vojne tako trpele. Nove industrije so nastajale kar čez noč in to tudi na krajih, kjer ni bilo nikoli pogojev za nje. Posledica tega je, da morajo te države danes uvajati visoko carinsko zaščito, mesto da bi utirale pot gospodarskemu zblizanju. Kakor hitro pa nastopi država, ki hoče uvesti svoboden promet, se jo takoj smatra za rušiteljico miru.

Za vse te investicije pa je bil potreben kredit. Ker se ga je pa toliko potrebovalo, se je ta dajal po nizki obrestni meri, toda kratkoročno, mesto po visoki, in dolgoročni, ako smo prišli do tega, da je danes bančni kredit najcenejši, mesto, da bi bilo obratno. Tako je radi cenenege kredita produkcija naraščala, cene so varirale in priti je moralo do padca cen. Nezaupanje v politično stabilnost pa povzroča, da morajo one države, ki kredit nujno rabijo, tega najemati po visoki obrestni meri.

Ko dalje navaja v svojem govoru g. Wassermann, da so se do sedaj znižale le nominalne mezde v izmeri, v kateri so padle one življenski potrebščinam, trdi, da bi bilo treba znižati tudi realne mezde, kajti ni dvoma, da so te danes previsoke. Delavski zastopniki bi morali pomisliti, da ni v njih interesu, da vedno zahtevajo, naj se novi davki udre le obratom. Zlasti pa je pri tem treba pomisliti, da se davki, ki jih podjetniki plačujejo, ne vračajo po isti poti nazaj, ker večina teh gre v inozemstvo na račun reparacij.

Vrhu vsega tega pa se je v zadnjem času razvilo neko nezaupanje v banke, kajti od njih se zahteva toliko,

da one temu ne morejo biti kos. Vsak padeč na borzi se pripisuje bankam. Vedeti pa je treba, da noben zakon ne more preprečiti, da ne bi kurz akcijski padal toliko časa, dokler bodo podjetja nerentabilna.

Kako naj se Nemčija reši teh gospodarskih težkoč, se vprašuje gosp. Wassermann.

Ker je vzrok krizi le politična napestost med državami in zlasti med Francijo in Nemčijo, zato je nujno potreben politični sporazum s Francijo; gospodarski bo njemu gotovo sledil. Za njega ustvaritev pa ni potrebna samo dobra volja, ampak tudi dejansko delo. Nemčija samo čaka, da Francija da inicijativo ali pa najde primerne posredovalca, ki bo stvar vzel v roke.

Za narodno blagostanje pa je tudi potreben red in mir v državi. Treba je zato imeti močno vlado, ki ima večino v narodu.

Samo s temi sredstvi je mogoče izboljšati gospodarsko stanje, pot do popolnega ozdravljenja pa je težka. Kaj se je v tem oziru storilo, za to nam pričajo mnogotera znamenja. Naj omenim med temi zlasti višino obrestne mere. Ta še vedno kaže nezaupanje, ki ga goji inozemstvo do nas. Gledati je treba na to, da se ustvari domači kapital, kateri Nemčiji tako zelo manjka. Za doseg tega cilja imamo na razpolago zlasti dve sredstvi: povišanje produkcije ali zmanjšanje konsuma. Prva pot je v današnji dobi nadprodukcije zelo težavna in nepriporočljiva, oprijeti se je treba zato druge.

Vedeti je treba, da je Nemčija izdala v preteklem letu 1798 milijonov RM za inozemske izgotovljene produkte. Vsak konsument naj bi zato rabil, če je le mogoče, domače produkte. Kljub temu bo Nemčija še vedno izdala letno približno 1 milijardo RM za inozemske produkte, ker jih v inozemstvu kupiti mora. Med te je zlasti šteti agrarne in metalurgične surovine. Delati pa je treba na tem, da se dobe za lastne produkte nova tržišča. Za doseg vsega tega nikakor ni mogoče uporabljati razne zakonske mere; treba je le discipline.

Ta disciplina naj se uporablja tudi na polju komunalnega kreditiranja. Treba je zopet vpeljati komunalne kredite v obliki dolgoročnih posojil, kajti sedanje kolebačoče zadolževanje občin je mnogo pripomoglo k neznosni obrestni višini.

Tako nam preostaja, zaključuje g. Wassermann, da poleg teh nasvetov še zavržemo vse iluzije, pa tudi pesimizem, ter da zaupamo v samega sebe.

Javna plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se vrši v soboto, dne 6. junija 1931 ob 9. uri dopoldne v zbornični dvorani. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Račun za leto 1930. 3. Poročilo o skupnem davku na poslovni promet. 4. Krošnjarstvo in detajlno potovanje. 5. Trgovinske pogodbe. 6. O obrtovanju brez obrtne pravice. 7. Poročilo o poslovanju Zavoda za pospeševanje obrti. 8. Tajna seja.

Redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote se bo vršil 28. maja 1931. ob šestnajstih v borznih prostorih v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 2tev. 27 (Trgovski dom), II. nadstropje, z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednikov, določitev treh overovateljev zapisnika in dveh zapisnikarjev. 2. Poročilo borznega sveta o poslovnem letu 1930. 3. Poročilo finančnega odbora. 4. Odobritev bilance in podelitev razrešnice v borznem svetu. 5. Volitve: a) petih članov borznega sveta; b) petih članov borznega razsodišča. — Če bi bil občni zbor nesklepčen, se bo vršil drug občni zbor dne 3. junija 1931 ob istem času in z istim dnevnim redom, ne glede na število zborovalcev.

Vsak smotren gospodar čita »Trgovski list«!
Zato čitaj list redno in priporočaj ga tudi vsem svojim prijateljem!

Prepovedana reklama.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine razglasa:

§ 58. zakona o pobijanju nalezljivih bolezni (Ur. list 137/31 ex 1930) prepoveduje z reklamo priporočati način zdravljenja, sredstva in zdravila proti boleznim, omenjenim v zakonu o pobijanju nalezljivih bolezni, kakor je to odobreno od pristojnih oblastev.

Pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah (Službeni list 188/30 ex 1930) § 12. določa, da se smejo zdravilne specialitete, ki jih je odobrilo ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje, redno oglašati v strokovnih (zdravniških, lekarniških, veterinarskih ali drogičinskih) časopisih in drugem tisku te vrste. Oglasji morajo biti stvarni in s prikladnim besedilom.

Kaznujejo se vsaka druga oglašanja, kakor objavljane zahvalnice, priporočil in slično v kinematografih, radiu, reklama po vlakih, izložbah in slično.

Samb v izjemnih primerih sme ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju stalnega strokovnega sveta za preizkušnjo zdravil dovoliti oglašanje zdravilnih specialitet v dnevnih listih ali na drug način, toda s posebej odobrenim besedilom.

ANGLIJA ZA NOVO »PROSPERITY« (BLAGOSTANJE).

Londonski odbor britanske razstave v Buenos Aires (Argentina) je povabil angleškega prestolonaslednika, potujočega po Južni Ameriki, na diner. Prestolonaslednik je imel nagovor, v katerem je pozival vse sloje angleškega prebivalstva na skupno delo, da se doseže prejšnja prosperiteta. Med drugim je dejal: »Delati hočemo na to, da vcepimo Angležem nova srea in novih moči, dokazujmo jim, da smejo zmeraj računati na naše združene moči. Tudi moramo pokazati vsemu svetu, da moremo premagati težkoče, čeprav so velike.« Prestolonaslednik se je zahvalil Argentinu za njeno gostoljubnost, ki je mnogo pripomogla k uspehu britanske razstave. Angleškimi bankirjem je priporočal, naj dajajo inozemstvu posojila in naj obenem gledajo na to, da se denar v obliki naročil kolikor mogoče hitro vrne nazaj.

Že v 24 urah barva, plesira in komično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se vrši v torek, dne 2. junija 1931 predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ul. št. 8, pritičje levo, od 8. do 12. ure.

Otvoritev gospodar. prireditve. Otvoritev XI. ljubljanskega velesajma ni več daleč in lahko rečemo, da se javnost živo zanima za to impozantno in splošno jugoslovansko gospodarsko institucijo. Za ta velesajem se je priglasilo zelo mnogo domačih in tujih razstavljalcev, tako da obeta biti letošnji XI. velesajem prava manifestacija jugoslovanske trgovine, industrije in obrti. Lahko rečemo, da so velesajmi važen faktor v ustvarjanju medsebojnih vezi in da ravno velesajmi vzdržujejo bratske odnose med Slovenci, Srbi in Hrvati, pa tudi med drugim trgovskim svetom. Prikazujejo razmah industrije in budijo v ljudeh smisel za napredek, zanimajo za nove iznajdbe, za boljše načine trgovanja. Zato obiščite vsi v dneh od 30. maja do 8. junija t. l. XI. ljubljanski velesajem, kjer se bodo nudile vsakemu poedincu izredne zanimivosti. Ne zamudite te prilike, ne bo vam žal in s sejma se boste vračali z novimi čustvi, polnimi ljubezni do domovine, katere blagostanje je odvisno od čim večjega razvoja našega narodnega gospodarstva.

Po svetu

Zagreb šteje 185.600 prebivalcev; prirastek od zadnjega štetja l. 1921., ko je bilo v Zagrebu 108.000 prebivalcev, je izredno velik.

Jgsl. tekstilna industrija protestira proti uvozu starih strojev in je naslovila na min. trgovine in ind. vlogo, naj tekstilna podjetja, ki se presnavljajo ali razširjajo, uporabljajo le nove tekstilne stroje.

O elektrifikaciji Jugoslavije se bo vršila l. junija t. l. v gradbenem ministristvu v Beogradu konferenca strokovnjakov.

Vina iz Dravske banovine je bilo eksportirane v aprila 142.558 litrov od tega 138.000 litrov v Avstrijo, 3841 litrov v Holandijo, ostanek v Belgijo in Bavarsko.

Sindikati vijakov v Nemčiji je ustanovljen; pogajanja so se vršila več let. Novi organizaciji pripada 22 vodilnih podjetij te branše, z drugimi se pa vršijo še pogajanja o pristopu.

Brezposelnost v Angliji je obsegala v preteklem letu 15-9% vseh oseb, ki so bile socialno zavarovane. To je najvišja mera po letu 1921.

Na dunajski borzi je bilo v aprilu za 40-2% manj sklepov kot v marcu.

Bayerische Motorenwerke ostanejo za leto 1930. brez dividende.

Mednarodni bakreni kartel ne dosega v zadnjem času cene, ki jo je določil, temveč dobi samo še 8-75 cents za funt. Leta 1929. je v spomladi dobil za funt še 24 cents.

Češkoslovaška bo najela posojilo 50 milijonov dolarjev v svrhu konventiranja posojil iz l. 1922. in 1924.

Brezposelnost v Nemčiji je padla v prvi polovici maja za 147.000 oseb, a znaša še vedno 4.211.000 oseb.

Za dunajsko Kreditanstalt se obeta velika mednarodna pomoč.

Velikanska fuzija v električni industriji se bo izvršila v Torinu; Sip (Società Idro-elettrica Piemonte) bo prevzela Sieto (Società Industria alle Electro-Telefonica); v ta namen bo zvišala Sip delniško glavnicu od 600 na 1000 milijonov lir, glavnicu Siete znaša 300 milijonov lir.

Mednarodni kartel niklja izkazuje za prvo letošnje četrtletje 1.660.000 dolarjev čistega dobička proti 4.620.000 dol. v prvem lanskem četrtletju.

Produkcija cina je reducirana proti produkciji leta 1929. za 22%, s čimer pa ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem še ni vpostavljen. V to svrhu se bo vršila 16. junija v Parizu nova konferenca.

Redukcija sladkorne produkcije na Javi bo v bodočem letu 15% in bo znašala 2.550.000 ton proti 3 milijonom ton v tekočem letu.

Nad 20 milijard Kč znašajo hranilne vloge v češki; dve tretjini vlog sta v čeških hranilnicah, slaba tretjina v nemških. Hranilnic je 370 : 202 češki, 166 nemških, 2 zvezni.

Kavna konferenca v Sao Paulo (Brazilija) je prav slabo obiskana, kar ugotavlja brazilsko časopisje z obžalovanjem.

Londonska žitna konferenca je zaključena. Rezultat: Izvoli se stalen odbor, v katerem ima vsaka pri konferenci udeležena država svojega zastopnika in ki pripravlja eventualno poznejšo novo žitno konferenco.

Izvoz živine iz Kanade v Anglijo bo zadobil veliko važnost; živinoreja se v Kanadi zelo hitro razvija.

Največje tekstilne tovarne v Lancashire so pred fuzijo. Lancashire je glavni angleški tekstilni okraj. Šest od teh tovarn razpolaga z delniško glavnicu 7 milijonov 300.000 funtov.

Nemški kartel džute je perfekten in je stopil v veljavo že ta terek. Gre za cene in produkcijo. Določena je omejitve produkcije za 50%. Razen dveh manjših brezposelnih podjetij obsega kartel vso nemško industrijo džute.

Nemško rudarstvo je kazalo v aprilu nadalje padajočo tendenco.

Prvo leto Banke za mednarodno plačilno izmenjavo se je zaključilo s čistim dobičkom 11.180.000 frankov in se bo razdelila 6 odstotna dividenda.

Finančni položaj Ogrske.

Ogrski finančni minister Wekerle je govoril v parlamentu o državnofinančnem in zasebnogospodarskem položaju Ogrske. Poudarjal je, da so finančni izdatki za kmetijstvo rodili dobre sadove, tako v živinoreji kot v perotinarstvu. Ogrska gospodarsko ni slaba in nezanesljiva, kot nekateri trdijo. Od leta 1925 dalje je odplačala 300 milijonov pengö državnih dolgov, to je več kot znaša vse posojilo pri Društvu narodov; dalje je izvedla za več kot 1 milijardo pengö investicij. Vlada se drži načela varčevanja. Prihranki naj se uporabijo za znižanje bremen, za ureditev neurejenih državnih dolgov, za rešitev invalidnega in vojnoposojilnega vprašanja. Dr. Wekerle se priznava k optimizmu. »Vodilni politik, ki je zgubil svoj optimizem, mora svoje mesto zapustiti.« Ugodni znaki se množijo: hranilne vloge

rastejo, emisijski zavodi morejo placirati velik del svojih emisij doma, zupanje inozemstva obstoja naprej. »Naš finančni položaj je zdrav, naši denarni zavodi postajajo močnejši, kar se o denarnih zavodih mnogih drugih držav ne more reči.« — Tu misli Wekerle gotovo na dunajsko Kreditanstalt. — Zneski za pasilna dela se zvišujejo, investicije državnih železnic so mnogo pripomogle k omiljenju brezposelnosti.

Davčno reformo minister v sedanjih razmerah ne smatra za oportuno. Taka reforma se more izvršiti le v mirnih časih in v dobah gospodarskega dviga. Da se olajša produkcija mleka in reja živine, se del za eksportne namene ne porabne pšenice denaturira in se stavi za ceno 13 pengö metrski stot poljedelcem na razpolago. To bo imelo v narodnem gospodarstvu ugodne posledice.

Napake v slovenskem izrazoslovju.

G. dr. Rudolf Andrejka je izdal zbirko napak v slovenskem izrazoslovju. Je to obširna, v veliki osmerki na 47 straneh natisnjena knjiga, ki predstavlja uspehe dolgoletnih študij in raziskovanj. O namenu in pomenu zbirke pravi avtor v svoji uvodni besedi med drugim:

»Danes se pišejo in tiskajo slovenske besede, a v njih pogostoma ni slovenske misli. Tuja znanost in umetnost, tuje časnikarstvo, tuj promet, ki se jih ne moremo, a tudi ne smemo braniti, Prepaja in preplavlja našo kulturno in gospodarsko življenje. Germanski, a tudi francoski in italijanski vplivi so močnejši ko prej. Z njimi pronicajo tuje miselne zveze in rečenice v naš jezik.

A vendar je in mora biti prvo: **misli po slovensko**, vse drugo nam bo navrženo. Toda prav ta slovenska miselnost je tako različna od načina, kako vežejo drugi narodi, celo najbolj sorodni, svoje besede v miselne zveze, da nikakor ne gre, tirati naš čvrsti in kleni jezik na natezalnico tujeja mišljenja in izžemati iz njega na ta način spake, ki jih pravi Slovenec ne razume.

Moč slovenske misli je v glagolu, nemške v samostalniku. Slovenec misli objektivno, Nемец subjektivno. Nемец osreduje vse stvari okoli sebe na svojo osebo, na svoj jaz. Zato Nемец tako rad posebljuje nežive stvari in razmere, zato je pravi samovladar v sestavljenih samostalnikih, v katerih izraza vse mogoče odnošaje. Nemški glagol je vrh tega izgubil svojo prvotno moč, zato ga mora Nемец ojačiti s samostalnikom. Slovincu tega ni treba, ker je njegov glagol še zelo čvrst.

V zbirki, ki je nastala po več ko desetletnem izbiranju iz uradnih spisov in časopisov, je razdeljena snov po abecednem redu in sicer po vzoru nemško-slovenskih slovarjev, ker je predvsem nemška misel ali nemški pojem, ki povzroča napačno slovensko izvedbo ali celo hud germanizem. V drugem predalu je potem napačen ali slab slovenski izraz, v tretjem pa pravičen ali vsaj boljši, narodnemu mišljenju bližji izraz.

Izredno koristno priročno knjigo priporočamo prav vsem. Izšla je v samozaložbi avtorja dr. Rudolfa Andrejke, sreskega načelnika v Ljubljani.

Na letošnjem XI. mednarodnem vzorčnem velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 8. junija razstavlja več kot 750 razstavljalcev najrazličnejše blago. Specialne razstave so: Razstava pohištva, tekstilna, papir, avtomobilska razstava, razstava poljedelskih strojev, razstava kuncev, higijenska razstava in umetniška razstava. Vsakdo lahko združi svoj dopust z obiskom velesejma in si ogleda prirodne lepote Slovenije. Legitimacija daje pravico do popusta na železnicah in parobrodih in se dobi za 30 Din v vseh večjih denarnih zavodih, uradih Putnika, pri trgovskih zbornicah in društvih, večjih železniških postajah ali naravnost od velesejma. Posetnikom so stanovanja preskrbljena v hotelih in privatno.

Stanovanjski odsek XI. ljubljanskega velesejma bo tudi letos permanentno posloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Vsi posetniki velesejma, kateri žele prenočišča, naj se obrnejo pri prihodu v Ljubljani na ta odsek.

Izložba avtomobilov na letošnjem XI. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Kako se je razvil zadnja leta tudi pri nas avtomobilizem in v kakšni meri da so si avtomobilske razstave ljubljanskega velesejma stekle tradicijo in zaupanje, se vidi iz tega, da bo letošnja avtomobilska razstava zavzela tak obseg kot še nobeno leto doslej. Zastopane bodo vse znamenite tovarne avtomobilov ter potrebščine. Razstavljeni bodo osebni odprti vozovi, osebni zaprti vozovi, tovorni avtomobili, avtobusi, bicikli, motocikli iz Avstrije, Belgije, Čehoslovaške, Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Amerike.

Oficijelni katalog XI. velesejma v Ljubljani izide na dan otvoritve dne 30. maja t. l. v samozaložbi tvrdke »Aloma Company« v Ljubljani. Katalog bo izvrsten svetovalec vsem interesentom ne samo med velesejmom, ampak tudi med letom. Vseboval bo tudi aktualne članke in mnogo lepih slik na finem papirju.

Alisek

vseh vrst eno- in večbarvne

Jugografika

Ljubljana, So. Petra nasip 23

Italijanska zunanja trgovina zaznamuje v prvih štirih letošnjih mesecih deficit 983 milijonov lir proti 1944 milijonom v prvih štirih lanskih mesecih.

Zunanja trgovina Sovjetske Rusije je bila v prvih treh letošnjih mesecih pasivna za 55 milijonov rubljev; obstoji mnenje, da bo v drugem četrtletju v zvezi s svetovno gospodarsko krizo pasivnost še večja.

Načrt žitnega uvoznega monopola v Češkoslovaški. V čslov. gospodarskem ministruvu leži osnutek o žitnem uvoznem monopolu. Ustanovi naj se uvozna monopolna družba v obliki delniške družbe, ki naj izvede stabilizacijo cen žita in moke itd. V družbi naj bi bili udeleženi država, veliki zadružni koncerni, trgovina in mlinci. Družba bi smela gotovim organizacijam izdajati od slučaja do slučaja uvozna dovoljenja, sicer bi bil pa vsak prost uvoz žita, moke, mlevskih produktov in otrobov prepovedan. Notranja trgovina ostane prosta. Taka družba je po mnenju predlagateljev potrebna dotlej, da se uveljavi preferenčni sistem, in so agrarci za to, da se ustanovi še pred žetvijo.

Poravnave in konkurzi.

Društvo industrijecev in veletrgocecev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 11. do 20. maja t. l.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Lajovic Maks, Litija.

Savska banovina: Habl Avgust, Slatina; Krainc Ivan, Sl. Brod; Zorn Peter, Sarvaš.

Primorska banovina: Polić Marko Franin, Split.

Drinska banovina: Knebl Johana i Marija, Novak srez Šid.

Zetska banovina: Bošković Jevto, Kolašin.

Dunavska banovina: Arsenijević Slavko, Sombor; Džokić Milentij, Kragujevac; Kniesel Ferdinand, Stara Moravica; Krimor Ludvig, Toba; Lapnig Jovan pok., Mastor; Major Franjo, Novi Sad; Petrović A. Save, Požarevac.

Moravska banovina: Patličanović Dragoljub, Negotin.

Vardarska banovina: Hristić Lazar, Južna Vinica; Kozević Vasilij, Bitolj; Perković Koce, Kumanovo; Pesa Menaham, Bitolj; Sekirarević Boris, Kumanovo; Sekirarević Milan, Kumanovo; Sekirarević Petruško, Kumanovo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Pečenović Vukadin, Beograd; Radoslavljević Milan, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Bohine Pavel, Tržič št. 253; Golič Franjo, Buče; Grile Jakob, Trebnje, Kemperle Pavel, Kamnik; Škerl Josip, Ljubljana, Solski drevored; Zdolšek Ivan, Gaberje 45 pri Celju; Žitnik Franja, Medvode;

Savska banovina: Brodman Vinko, Zagreb, Račkoga ul. 3; Foret Ivan, Virovitica; Jelinek Josip, Zagreb, Jelačićev trg 25; Keher Eva, Osijek; Malinarić Josip, Čabar; Rechnitzer Josip, Dubrava srez Čazma.

Drinska banovina: Drenovec Jovan, Vukovar; Engl Vilim, Vukovar; Ranišavljević Ilija, Šid.

Dunavska banovina: Basting Anton, Bela Crkva; Brumer Julijo, Subotica; Dobrovoljski Nikola, Veliki Bečkerek; Drobač Bogdan, Vel. Bečkerek; »Friš Brača«, Feketić; Grinfeld Armin, Vel. Bečkerek; Hiršenhauser Josif, Padej; Karakašević Milivoj, Sombor; Kelemen Pal, Senta; Kon Artur, Sombor; Kracer Karl, Banat. Karlovac; Križmanić Marjan, Sombor; Rančini Kuzman i Stevan, Vršac; Rot Mano, Novi Sad; Tot Janoš i žena Rozalija rod. Sabadoš, Horgoš; Vitenberger Henrik, Ridjica; Živković Milovan, Bačko Gradište.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:

Savska banovina: Žagar Antun, Babin Greda.

Primorska banovina: Silić Ljudevit, Split.

Dunavska banovina: Ivkov Gligorij, Čurug; Marić Borivoj, Paraćin.

Beograd, Zemun, Pančevo: Radulović Miloško i Arandželović, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:**)

Dravska banovina: Hlastan Slavko, Trbovlje; Obradović Božidar, Maribor; Ogrin Terezija, Novo mesto; Seljak H., lastnica Jožica Seljak, Ljubljana, Prešernova ulica 52; Šefman Franc, Radohova vas; Uher Ludovik, Maribor; Živko Terezija, Maribor.

Savska banovina: Zeisler A., Zagreb.

Primorska banovina: Nani M. & J., lastnik Marko Nani, Split.

Drinska banovina: Štefanović Dragomir, Ub.

Dunavska banovina: Čonkić Vojin, Zabalj; Pučka banka d. d., Bela Crkva; Vasin Radivoj, Čurug.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

**OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!**

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

(Nadaljevanje.)

L. in LI. Odločbi državnega saveta št. 25615 od 20. VIII. 1927 in št. 34697/27 od 19. okt. 1927.

Za stranko E. S. se je v M. prijavilo v uvozno carinjenje med drugim tudi: 33 kg bombaževih tkanin dvoobarvnih iz t. p. 277/1 a) in 54 kg bombaževine iz t. p. 277/1a večbarvnih. Pri pregledu je pa te tkanine carinarnica napačno tarifirala in ugotovila: 33 kg enobarvnih volnenih tkanin iz t. p. 317/4 ter 54 kg večbarvnih volnenih tkanin iz t. p. 317/4.

Na podlagi takega uradnega izvida je c-ca diktirala kazen 25066 Din in carino 4831-20.

Pritožil sem se na ministrstvo ter navajal nastopne protirazloge:

a) Predmetno carinarnično rešenje je predvsem nepopolno in napačno, ker se niso pred njega izdajanjem ugotovili in razjasnili vsi pogoji, predpisani v carinsko-krivičnem postopku. Že v čl. 1 tega postopka je namreč odredeno, da se nikdo ne sme soliti nitj obsoditi, dokler se ne izvidi njegova krivda po odredbah tega postopka. Čl. 50—52 istega postopka pa določajo, da se carinarnica sme poslužiti veččakov in kemične analize, ako je to potrebno zaradi pravilnega reševanja o predmetu. Vsega tega pa carinarnica ni izvršila, marveč je izrekla svoje rešenje edinole na podstavi očitno napačnega mišljenja in tarifacije svojih carinskih organov. To mišljenje in tarifacija sta bila pa popolnoma zgrešena: carinska uradnika namreč trdit, da sta pri uradnem pregledu ugotovila »volnene tkanine eno in večbarvne iz t. p. 317/4 težke 300 gr. in manj a 350 Din za 100 kg; v resnici so pa bile »volnene tkanine iz točke 5 splošnih pripomb k V. delu tarife, t. j. tkanine, katerih snutek je popolnoma iz bombaža, votek pa deloma iz volne, a volna tvori samo 40-22 teže, vsled česar se te tkanine morajo cariniti kakor volnene tkanine iz t. p. 317/4, a pri tem odbiti 20 %. Potemtakem na predmetne tkanine ne odpada 4831-20 Din, kakor je to izračunala carinarnica, temveč samo 2864 Din 96 p carine; vsled tega se zniža tudi kazen na 19.324-80 Din in taksa na 670 Din — skupno torej na 6034-44 Dn manj nego je carinarnica napačno izračunala in narekovala. Ker je pa roba še v car. skladišču, naj se ta napaka uradno popravi.

b) Kaznjenje se pa tudi v formalnem pogledu protivi čl. 38 c. z. Ta namreč dovoljuje pred službenim pregledom, da deklarant zamenja že predloženo prijavo, ako pismeno izjavi, da je v prvi deklaraciji napravil kak pogrešek. Da je uradni pregled že izvršen, se more posmatrati še le oni trenutek, ko je carinarnica priobčila deklarantu rezultat pregleda. Do tedaj je pa pregled še neizvršen in v poteku ter ima deklarant še zmirom čas, poslužiti se svoje pravice ter zamenjati prijavo. Po neki odločbi Državnega sveta izza 1909 se ima smatrati »da je molba za zamenu podneta i pre svršenem pregleda, ako je za-

**Vsak trgovec in smotren gospodar mora čitati
»TRGOVSKI LIST«**

pisnik carinskih poslenika o pregledu robe zaveden u delovodnem protokolu carinarnice posle deklarantove molbe za zamenu. Državni Svet je gornje načelo z odločbo št. 10424 od 24. X. 1924., kateri je dala povod ista carinarnica v M., ponovno osvojil in končno razsodil: »Prisustvovanje deklaranta odnosno njegovog pomočnika pregledu robe, ne može se smatrati kao prečutin odustatak od pismenog zahteva za zamenu deklaracije, jer je deklarant po čl. 40 car. zak. dužan prisustvovati ovom pregledu.«

Konstatiram, da sem, ko sem zapazil neljubo pomoto v prijavi, ki je bila storjena nehote pri sestavljanju deklaracije, takoj — in to predno je bil dokončan uradni pregled, predložil carinarnici prošnjo za zamenu deklaracije ter je bila prošnja vpisana pod št. 28633. Nasprotno je bil uradni zapisnik o pregledu robe vpisan dan pozneje in pod poznejšo številko! Ni torej resnica, ako izpodbijano rešenje trdi »da sem zamolio za zamenu tek posle izvršenog zvaničnog pregleda« kakor tudi ne odgovarja resnici trditve carinskih organov, »da je moj pomočnik tražio zamenu tek onda, kad je vidio, da su činovnici robu osporili.« Prošnjo za zamenu sem konsekventno podpisal in predložil ob času kadar se je pregled robe še vršil, a ni bil še dokončan. To dejstvo priznava tudi izpodbijano rešenje, ki konstatira, da se je moja prošnja za zamenu vpisala v zapisnik prej nego carinski zapisnik o pregledu robe!

Izpodbijano obsodno rešenje je torej v stvarnem in formalnem pogledu nepopolno, površno in nasprotujoče zakonitim določbam, carinskim predpisom in odločbam državnega sveta. Moja obramba, vzeta na zapisnik, se ni ocenila niti uradoma preiskala njena osnovanost. V nasprotju s predpisi carinsko-krivičnega postopka se pravo stvarno stanje ni uradno razčistilo niti se podprlo s protidokazi in strokovnjaškimi izvidi; carinarnica ni izvršila niti to, kar ji izrečno nalagajo čl. 50—52 car.-kriv. postopka; vse moje dokaze in navedbe smatra carinarnica v rešenju kratkomalo kot »neumestne« ne, da bi te moje trditve kakorkoli razveljavila s protidokaznimi argumenti in zakonitimi odredbami, čeprav je to čl. 57 car.-kriv. postopka striktno nalaga. Očividno je torej, da tako površno in neutemeljeno rešenje ne more tvoriti podlage za pravično razsodbo o tem predmetu.

Ministrstvo se tudi ni spustilo v meritorno razpravo v pritožbi iznešenih dokazov in argumentov, marveč je pritožbo odklonilo »i u svemu osnažilo carinarnično ožalbeno rešenje kao pravilno i na zakonu osnovano jer da je car. biro našao da je prijava učinjena na štetu države; da je postojanje dela i krivična odgovornost okrivljenog utvrđena zapisnikom; da se odbrana ne može uzeti u obzir pošto se stručnim ispitivanjem utvrdilo, da je roba nepravilno prijavljena.«

Prijavil sem tožbo na državni svet ter v njej posebno povdarjal: a) Da je izpodbijano rešenje v stvarnem po-

gledu nepravilno in nepopolno že iz razloga, ker se naslanja samo na strokovni izsledak car. biroa, kateri je baje ugotovil, da je roba prijavljena nepravilno, a po njega izvidu znašajo kazni, carina in taksa skupaj 6037-44 Din manj nego jih je zaračunala carinarnica.

b) Da me je carinarnica neumestno kaznovala za krivdo iz čl. 166 car. zak., katera krivda se ni storila, ker je deklarant zaprosil za zamenu deklaracije, predno se je izvršil uradni pregled robe, ter se je ta njegova prošnja vpisala v uradni protokol dan prej, nego se je roba faktično osporila ter se je osporovalni zapisnik vpisal za deklarantovo prošnjo. To dejstvo konstatira sama carinarnica v svojem rešenju.

c) Da se je strokovnjaška preiskava po car. birou izvršila šele po carinarni v smislu čl. 6. Predloga zak. o spl. car. tarifi, a da ta preizkus naravno ne more imeti za posledico kako kaznovanje, ker je pač očividno, da si carinske oblasti pri carinjenju in osporavanju predmetne robe niso bile same na jasnem, kako se ima cariniti. To dejstvo izključuje obenem, da bi deklarant pri prijavljanju imel kak namen oškodovati državo.

Toda tudi državni svet se ni spustil v meritorno razpravo o tem predmetu. Z odločbo št. 25615 z dne 20. avg. 1927 je »proučivši žalbu, rešenje i ostala akta, našao, da navodi u žalbi nemaju osnova za poništaj ožalbenog rešenja.«

Prijavil sem še predstavko na predsedništvo državnega sveta ter v njej naglašal: Po uredbi o poslovnem redu v državnem svetu in upravnih sodiščih čl. 13 in 14 mora predsedništvo državnega sveta skrbeti, da se obdrži enotnost (jednoobraznost) v judikaturi drž. sveta. Rešenja splošne seje državnega sveta so namreč po čl. 14 rešene uredbe obvezna za vsa odeljenja drž. sveta. Izpodbijana odločba št. 25615/27, I. od državnega sveta je pa popolnoma protivna normativnim odločbam drž. sveta št. 3754 od 10. 8. 1909 in št. 10424 od 24. 10. 1924. Očigled tej okolnosti prosim, da predsedništvo v smislu čl. 14 imenovane uredbe skliče splošno sejo državnega sveta ter o tem predmetu izda ponovno odločbo.

Na to predstavko je državni svet v svojem I. oddeljenju z odločbo št. 34697 27 od 19. okt. 1927 presodil... »da prednji zahtev nema osnova u zakonu, jer u ovom slučaju nema mesta primeni čl. 14 uredbe o poslovnem redu, na koji se tužilac u svom zahtevu poziva, te se ovaj zahtev kao neumestan ima odbaciti.«

Ves postopek in reševanje delajo vtis, da se oblasti niso uglobile v jedro predmeta.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 29. maja t. l. ponudbe glede dobave stenskih telefonskih desk. — Direkcija

državnih železnic, prometno-komercijelni oddelek v Ljubljani sprejema do dne 29. maja t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg svinčenih zalivk in 1900 komadov nalučnikov. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. maja t. l. ponudbe glede dobave 12 komadov jelovih hlodov; do 11. junija t. l. pa glede dobave 200 kilogramov ruberoida, 150 m² ladijskega poda, 2000 kg vijakov z maticami, raznega železa in 2000 kg jekla. — Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave 200 kg kovanih žeblicev, 100 plošč pocinkane železne pločevine in 50.000 metrov desk. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave 500 kg bukovega oglja.

Prodaja praznih sodov. Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede prodaje 20 komadov lesenih in 30 komadov železnih sodov od mineralnega olja. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja pil v brušenje. Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede oddaje 326 komadov starih pil v brušenje. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglašala: V smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih z dne 28. februarja 1928, Ur. list št. 75/26 in člena 126 pravilnika k temu zakonu naznanjam, da je razpored rentnine za davčno leto 1931. razgrnjen na vpogled davčnim zavezanecem med običajnimi uradnimi urami v času od 27. maja do 3. junija 1931. pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5/II., soba št. 10. Vsi davčni zavezanec so, odnosno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga. Kolek za pritožbo 20 dinarjev.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 15. maja 1931.

Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste Din 16—18, II. 14—16, na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 16—18, II. 14—16, III. 10—12, jezika 18, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 16—18, ledic 18, možganov 18—20, loja 6—8.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 22, II. 16—18, jeter 25—30, pljuč 18—20.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 20—23, II. 16—18, pljuč 10, jeter 18—20, ledic 18—20, glave 8—10, parkljev 6—8, slanina trebušne 12—13, slanina ribe in sala 15, slanina mešane 13—14, slanina na debelo 14, masti 16, šunke (gnjati) 24—25, prekajenega mesa I. 24—25, II.

18—20, prekajenih parkljev 6—8, prekajene glave 10, jezika 25—28.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 40, debrecinskih 40, hrenovk 30—32, safalad 30—32, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanina 16—18.

Perutnina: Piščanec majhen Din 18 do 22, kokoš 25—40, petelin 25—35, domači zajec, manjši 6—10, večji 12—20.

Ribe: 1 kg karpa Din 22—28, ščuke 35—40, postrvi 50, klina 20, mreže 15 do 20, pečenke 12.

Mleko, maslo, jaja, sir: 1 liter mleka Din 2-50—3, 1 kg surovega masla 25 do 28, čajnega masla 36—40, masla 30—36, bohinskega sira 24, sirčka 7—8, par jaje 1-25—1-75.

Pijače: 1 liter starega vina Din 16—22, novega vina 14—16, čaša piva 3—4-50, vrček piva 4—4-50, steklenica piva 5-50 do 6 Din.

Kruh: 1 belega Din 4, črnega 3-50, rženega 3-50, navadna žemlja 0-50.

Sadje: 1 kg holandskih jabolk Din 30, jabolk I. 14, II. 12, III. 10, ena oranža 1-50—4, ena limona 0-50—0-75, 1 kg rožičev 6—8, fig 12, dateljnov 24—44, mandeljnov 50, orehov 9—10, luščenih orehov 34—36, suhih češpelj 10—12.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 90—100, II. 80—90, III. 66—70, IV. 56—60, kristalnega belega sladkorja 12-75, sladkorja v kockah 14-25, kavne primesi 18, riža I. 9, II. 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4% 4-75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na debelo Din 340—375, na drobno 4, št. 2 na debelo 315—350, na drobno 3-75, št. 4 na debelo 250—280, na drobno 3-50, št. 6 na debelo 225—250, na drobno 3-25, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—10, otrobov 1-50—2, koruzne moke 3—3-50, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba 4—5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3.

Žito: q pšenice 250, rži 210—220, ječmena 200—210, ovsu 200—230, prosa 190—200, koruze 150—160, ajde 220 do 230, fižola ribničana 290, prepelničarja 350, 1 kg graha 8—10, leče 10—12.

Kurivo: 50 kg premoga Din 30, 1 tona premoga 460, 1 kub. meter trdih drv 135 do 150, mehkih drv 70.

Krma: q sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 85, kislega sena 70—75, slame 50—70.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnote solate Din 20—24, ajserice 8—12, berivke 20, radiča 10—12, holandskega zelja 10 do 12, rdečega zelja 10—12, kislega zelja 3, karfiol 10—12, špargljev 24—32, kolerab 16—20, kolerab podzemljic 1-50 do 2, špinace 8—10, kumar 36—40, graha v stročju 8—10, 1 liter luščenega graha 16, 1 kg fižola v stročju 32—36, čebule 3 do 6, česna 10, krompirja 1-25, novega tržanskega 10, kisle repe 2, korenja 3—10, peteršilja 6—10, zelenjave za juho 4—6, ena artičoka 2—3.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudniško vodo.
Lastna pražarna za kavo in mli za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah
izvršuje najsolidnejše klišarna
ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Brzojavi: *Krispercoloniale Ljubljana* — Telefon št. 2263
Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: **Josip Verlič**
Veletrgovina kolonijalne robe. **Ljubljana** Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.
Velepražarna kavs. **Dunajska cesta 33** Mineralne vode.
Mlini za dišave.
Točna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercijelne tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
Telef. 2552. Za večja naročila zahtevajte proračune!

KUVERTA
LJUBLJANA
Karlovska - 2. Votarski polaj
TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA